

Examen AA

Audit & Assurance 2

DATUM: 18 januari 2018
TIJD: 13.30 uur – 15.30 uur

Belangrijke informatie:

- Dit examen bestaat uit 6 opgaven van 5 pagina's inclusief voorblad. Controleer of dit examen compleet is!
- Vermeld uw naam op het uitwerkingenpapier en nummer de pagina's.
- Lees de vragen eerst rustig door voordat u antwoord geeft.
- Schrijf duidelijk en gebruik een zwart- of blauwschrijvende pen! Geef duidelijk aan welk antwoord bij welke vraag hoort.
- Motiveer steeds uw antwoord. Aan onvoldoende gemotiveerde antwoorden worden geen punten toegekend. Let op: Motiveer uw antwoord en vermeld het betreffende artikel en lid.
- Bent u klaar met uw examen, lever uw examen inclusief uw uitwerkingen- en kladpapier volledig in.
- Geef niet meer antwoorden dan er worden gevraagd. Als er bijvoorbeeld drie redenen worden gevraagd en u geeft er meer dan drie, dan worden alleen de eerste drie gegeven antwoorden beoordeeld.

Hulpmiddelen:

- Toegestane hulpmiddelen:
 - HRA 2017 (of HRA 2016 (op eigen risico))

Veel succes toegewenst!

Vraag 1:	12 punten
Vraag 2:	30 punten
Vraag 3:	20 punten
Vraag 4:	10 punten
Vraag 5:	14 punten
Vraag 6:	<u>14 punten</u>
Totaal	100 punten

Clean-UP BV

Inleiding Casus

Clean-UP BV (hierna: CleanUP) is een schoonmaakbedrijf dat gevestigd is in Hoogland en vestigingen heeft in 15 steden in Nederland. Op het hoofdkantoor zijn onder meer de algemene afdelingen zoals de centrale administratie, directiesecretariaat, acquisitie, inkoop, personeelszaken en het centrale magazijn ondergebracht. Derk Schönberger is oprichter van CleanUP en bezit alle aandelen. Er is een toezichthoudend orgaan aanwezig binnen CleanUP.

Opdrachten

De schoonmaakopdrachten zijn onder te verdelen in doorlopende schoonmaakopdrachten (abonnementen) en incidentele schoonmaakopdrachten, bijvoorbeeld bij de oplevering van een nieuw pand. In het kader van de abonnementsopdrachten worden periodiek werkzaamheden uitgevoerd. Binnen een opdracht kunnen werkzaamheden van verschillende aard voorkomen welke met een onderling verschillende periodiciteit moeten worden uitgevoerd. Ook komt het voor dat bij een abonnementscliënt op verzoek extra werkzaamheden worden uitgevoerd die niet in het abonnement zijn inbegrepen zoals eenmalige hogedrukreiniging. De tarieven voor deze extra werkzaamheden zijn lager dan in het geval deze werkzaamheden voor niet-abonnementhouders worden verricht. Voor de opdrachten worden normaliter vaste aanneemsommen overeengekomen. In een aantal gevallen worden tarieven per manuur afgesproken en worden de werkzaamheden in rekening gebracht op basis van de werkelijk bestede uren. Ten behoeve van de opdrachtverzekering worden offertes uitgebracht.

Uitvoering

De uitvoering vindt in het algemeen in eigen beheer plaats; slechts incidenteel worden werkzaamheden uitbesteed. Overeenkomstig de contracten worden de bedragen van de onderhoudsabonnementen periodiek in rekening gebracht. De opbrengst van een incidentele opdracht wordt pas in rekening gebracht als het werk gereed is. Wanneer dat is overeengekomen, wordt in termijnen afgerekend, al naar gelang het stadium van het werk.

Personeel

Het personeelsbestand omvat circa 2.000 mensen, waarvan circa 1.900 slechts een beperkt aantal uren per dag werken. Een aantal medewerkers heeft een nul-urencontract. De beloning is gebaseerd op een collectieve arbeidsovereenkomst (CAO). De loonberekening geschiedt op basis van ingevulde tijdverantwoordingen waarop zowel de directe uren gesplitst naar abonnementen en niet-abonnementen alsook de indirecte uren worden vermeld. Ook eventuele overuren worden hierop verantwoord.

Algemene economische omstandigheden

Al ruim een jaar is er sprake van een ernstig tekort aan schoonmaakkrachten in de onderneming. Nieuw schoonmaakpersoneel is bijna niet aan te trekken. Nieuw personeel

dat wordt aangetrokken, is vaak niet ervaren in dit werk en vergt daarom flink wat begeleiding. Er is reeds een groot aantal klachten binnengekomen van de vaste opdrachtgevers met betrekking tot de uitvoering van het schoonmaakwerk. Ook is sprake

van een ernstige mate van verloop onder het personeel. De druk van het management

op het bestaande personeel om meer uren te draaien dan is overeengekomen is groot. Het schoonmaakbedrijf dreigt, na een continue daling van de winst in de laatste drie jaren, dit jaar in de rode cijfers te komen. De solvabiliteit is ook sterk verslechterd, met name dit jaar, maar ligt nog net boven het niveau dat de bank als eis heeft gesteld voor handhaving van de bestaande normale kredietfaciliteiten.

Ondanks de personeelsproblemen zijn er vele verzoeken bij het bedrijf binnengekomen voor nieuwe opdrachten. Het betreft hierbij bijna allemaal incidentele opdrachten. Deze incidentele opdrachten zijn lucratiever dan de bestaande opdrachten; wel wordt een hoog kwalitatief niveau van schoonmaakwerk verwacht. Het management van de onderneming richt zich gezien de afnemende winstgevendheid van het bedrijf en het lagere rendement van de bestaande opdrachten steeds meer op deze nieuwe - incidentele - opdrachten. De concurrentie op de markt voor schoonmaakdiensten is hevig. Daarnaast spelen er ook nog enkele juridische kwesties tussen CleanUP en enkele opdrachtgevers.

Informatievoorziening

Samen met enkele softwareleveranciers binnen de schoonmaakbranche en een telefoonprovider heeft CleanUP een online servicesysteem, CUapp ontwikkeld. Deze app wordt gebruikt op de smartphones van de werknemers. Die app biedt de werknemers toegang tot het beheersysteem CU-Clean. Ook de facilitair manager bij de klant krijgt de beschikking over de app en kan zo via het maken van foto's of het scannen van barcodes meldingen doorgeven naar het systeem, waarna de dichtstbijzijnde servicemanager van het rayon van Clean-UP bij de klant langs gaat.

Een kastje bij de klant leest ondertussen dynamisch en draadloos de sensoren in het schoon te maken pand uit. Op basis van gemaakte afspraken over het serviceniveau, bijvoorbeeld het aantal toiletbezoeken in verhouding tot de schoonmaakbeurt, worden de mensen van CleanUP gericht ingezet.

Binnen CleanUP is het contractbeheer, de loonadministratie, de inkoop en verkoop, de facturatie en de administratie van gekoppeld aan de tijd- en aanwezigheidsregistratie in het schoonmaakautomatiseringssysteem. Daardoor worden de geregistreerde kloktijden automatisch doorgestuurd naar de loonverwerking. Onder anderen de servicemanagers kunnen de informatie via een tablet op ieder moment inzien. Deze kunnen nog steeds op ieder moment zien wie waar aan het werk is. Daarnaast verschijnen bij aanvang van een schoonmaakdienst de dagtaken in het display van de CU-Clean klokterminal. Zo borgt CleanUP dat schoonmakers de juiste taken uitvoeren en dat zij daarvoor ook de gestelde tijd benutten.

Accountantsorganisatie

CB Accountants verzorgt al jaren de wettelijke controle van de jaarrekening voor CleanUP. CB Accountants heeft veel klanten die in de schoonmaakbranche werkzaam zijn.

Vragen

Vraag 1a (6 punten)

Welke 3 inherente risico's met betrekking tot de volledigheid van de verantwoording van de schoonmaakopbrengsten zijn te onderkennen?

Vraag 1b (6 punten)

welke maatregelen van interne beheersing behoren bij deze onderkende risico's?

Vraag 2 (30 punten)

Hoe controleert de accountant het personeelsproces? Neem in je uitwerking de volgende aspecten mee:

- controledoelstellingen;
- de maatregelen van interne beheersing;
- vier IT general controls die de accountant betreft in zijn controle ten aanzien van de urenregistratie;
- twee geprogrammeerde controles in het geautomatiseerde systeem ten aanzien van de urenregistratie dienen te zijn beoordeeld door de accountant;
- cijferbeoordeling;
- overige gegevensgerichte controlewerkzaamheden.

Vraag 3 (20 punten)

Hoe controleert de accountant voor 2016 de kortlopende schulden van CleanUP inzake de verplichtingen uit hoofde van het personeel?

Werk de volgende aspecten uit:

- specifieke aspecten inclusief de controledoelstelling;
- cijferanalyse;
- detailcontroles.

Vraag 4 (10 punten)

Welke gegevensgerichte werkzaamheden verricht de accountant om dit bedrijf als 'going concern' te kwalificeren, gezien de ernstige personeelsproblemen (zowel kwantitatief als kwalitatief) alsmede de verslechterende financiële situatie en de hevige concurrentie?

vervolg Casus

Carel Bernard RA is ook jaren bevriend met Derk Schoonbergen. Beiden kennen elkaar van de lokale Rotary Club. 8 jaar geleden is Carel getrouwd met de broer van Derk. Tijdens een familiebijeenkomst verzoekt Derk om een overzicht van de kostprijzen van de schoonmaakbedrijven die Carel in zijn controleportefeuille heeft.

Vraag 5 (14 punten)

Mag Carel Bernard RA ingaan op het verzoek van Derk Schoonbergen? Betrek in uw antwoord het toetsingskader zoals wordt gehanteerd in de VGBA/VIO:

Houd daarbij de volgende stappen aan:

- Beoordelen situatie;
- Geldende fundamentele beginselen;
- Relevante bedreigingen;
- Evaluatie;
- Waarborgen;
- Conclusie;
- Overige aangelegenheden.

Vervolg Casus

In het controledossier 2016 is door Saskia Noort, assistent-accountant, de volgende aantekening gemaakt:

*“In de concept jaarrekening 2016 is onder de **Niet in de balans opgenomen verplichtingen** melding gemaakt van diverse claims en aansprakelijkheidskwesties. In voorgaande jaarrekeningen ontbrak deze melding.”*

Vraag 6 (14 punten)

Wat zijn de consequenties voor de af te geven controleverklaring naar aanleiding van de aantekening in het controledossier 2016?

Werk een en ander uit:

- Nader onderzoek, met beschrijving van de werkzaamheden; en/of
- Wijziging of aanvulling van de conceptjaarrekening; en/of
- Vermelding in de managementletter en/of gecommuniceerd moet worden met degenen belast met governance;
- Geef aan wat de mogelijke consequenties zijn voor de strekking van de controleverklaring bij het al dan niet wijzigen van de jaarrekening door de directie.

Einde van het tentamen